

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen vuonna 2018**Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen**
Alueellinen ympäristönsuojelu

Elintarvikelain, terveydensuojelulain ja tupakkalain sekä eläinlääkintähuoltolain mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva valvontasuunnitelma siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja estävää. Kunnan valvontasuunnitelmassa on otettava huomioon ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen ja toimialoja koskevat valvontaohjelmat paikallisten valvontatarpeiden mukaisesti sekä riskiperusteisesti.

Valvontasuunnitelmaan on sisällytetty seuraavia asioita:

- tarkastusten sisältö
- valvontakohteiden tarkastustiheys
- valvonnan painopisteet
- valvontaprojektit
- voimavarat ja niiden jakautuminen toimialoittain
- näytteenottosuunnitelmat
- laboratoriot ja ulkopuoliset asiantuntijat, joihin valvonta tukeutuu
- valvonnasta perittävät maksut
- koulutussuunnitelma
- valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2015 – 2019. Ympäristö- ja rakennuslautakunta on hyväksynyt valvontasuunnitelman 11.12.2014 § 137. Valvontasuunnitelman päivitys vuodelle 2018 on hyväksytty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa 7.12.2017 § 50.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma sisältää elintarvikevalvonnan, terveydensuojeluvalvonnan ja tupakkalain valvonnan. Valvontasuunnitelmassa on määritelty toimialakohtaisesti valvontakohdetyyppien tarkastusmäärät, suurelta osin myös valvontakohteiden tarkastukset sekä osalle toimialakohtaisesti myös näytteiden ottaminen ja niiden määrät. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi on tehty KUTI-, YHTI- ja VYHA-järjestelmiä käyttäen. Aluehallintovirastolla ja keskushallintovirastoilla on oikeudet katella kuntien tekemien tarkastusten määriä ja kohdetumista hyvinkin yksityiskohtaisesti.

Eläinlääkintähuollon suunnitelma vuosille 2015-2019 on hyväksytty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa 12.3.2015 § 37. Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman päivitys vuodelle 2018 on hyväksytty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa 17.5.2018 § 37.

Ympäristöterveydenhuollon resursseista vuonna 2018 on elintarvikevalvontaan käytetty eniten voimavaroja n. 50 %. Terveydensuojelun valvontaan on käytetty myös merkittävä osa voimavaroista n. 45 %. Loput voimavaroista on käytetty tupakkalain valvontaan n. 5 %.

21.02.2019

Kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2018 on toteutunut hyvin. Lupa- ja ilmoitusasiat on saatu hoidettua ja terveyshaittoihin liittyviin epäilyksiin ja valituksiin on reagoitu. Valvontaa on kohdistettu kaikkiin ympäristöterveydenhuollon edellä mainittuihin toimialoihin. Valvontasuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon, että resursseista huomattava osa menee muuhun kuin valvontasuunnitelman mukaiseen säännölliseen valvontaan. Erityisesti terveydensuojelun valvonnassa muiden kuin valvontasuunnitelman mukaisten tehtävien hoitaminen vie paljon voimavaroja. Varsinkin asuntojen terveydellisiin olosuhteisiin liittyvät toimenpidepyynnöt ovat lisääntyneet voimakkaasti 2010 –luvulla ja asuntojen tarkastuksiin on käytetty viime vuosina paljon työaikaa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto teki marraskuussa 2018 useampana päivänä arviointi- ja ohjauskäyntejä ympäristöterveydenhuoltoon. Arviointi- ja ohjauskäynti perustuu aluehallintovirastolle asetettuun veloitteeseen ohjata ja valvoa ympäristöterveydenhuoltoa alueellaan ja arvioida kuntien ympäristöterveydenhuollon järjestämistä ja toteuttamista. Arviointi on toteutettu tarkastelemalla aluehallintovirastolla käytössään olevaa sekä sille erikseen toimitettua etukäteismateriaalia. Arviointi- ja ohjauspäiviin sisältyi sekä valvontayksikön edustajien haastattelu keskeisistä asioista että valvontayksikön suorittamien tarkastuksen seuraaminen ennalta sovitussa valvontakohteissa. Arviointi kohdistui koko ympäristöterveydenhuoltoon. Eläinlääkintähuollon arviointi toteutettiin asiakirjatarkastuksena. Arviointi- ja ohjauskäynnin lopullista raporttia ei ole vielä toimitettu 11.2.2019 mennessä. Raporttiluonnoksessa esitetyjä havaintoja ja korjauskehdotuksia on otettu huomioon toteuma-arvioinnissa.

Lisäksi Evira teki marraskuussa 2018 ohjauskäynnin elintarvikevalvontaan.

Käytössä on ollut TerveKuu tietojärjestelmä, jonka kautta tiedot on syötetty KUTI- ja YHTI-järjestelmään. Käytössä ollut tietojärjestelmä on korvattu vuoden 2019 alussa uudella Vati-tietojärjestelmällä. Järjestelmän vaihtumiseen liittynyt valmistautuminen ja koulutus veivät loppuvuodesta resursseja.

Henkilöstö on osallistunut aluehallintoviraston koulutuksiin, kaupungin sisäisiin koulutuksiin sekä valtakunnallisiin koulutustilaisuuksiin n. 6,6 päivää henkilöä kohti vuoden 2018 aikana.

Valvontasuunnitelman mukaisesta säännöllisestä valvonnasta peritään valvontamaksuja. Vuonna 2018 valvontamaksuja ja ilmoitusten käsittelymaksuja perittiin yhteensä n. 249 000 €. Tulot kirjautuvat ympäristöterveydenhuollon tuloiksi. Tuloilla katetaan ympäristöterveydenhuollon menoja.

Elintarvikevalvonta

Suunnitelmallisten tarkastusten toteuma

Elintarvikevalvonnan tarkastussuunnitelma vuodelle 2018 perustui valvontakohteiden kartoitukseen, valtakunnalliseen elintarvikevalvonta-ohjelmaan sekä kohdekohtaiseen riskinarviointiin. Riskinarvioinnissa huomioitiin päivitetty valtakunnallinen Eviran ohjeistus, mikä jo itsessään sisältää valvontakohteen toiminnan luonteen ja laajuuden huomioimista. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia olivat myös uusien elintarvikehuoneistojen tarkastukset, sekä uusinta- tai seuranta-tarkastukset kohteissa, joissa oli annettu toimenpidekehotoja.

21.02.2019

Vuonna 2018 Kuopiossa oli rekisteröitynä yhteensä 654 alkutuotantopaikkaa, joista 274 kpl on maidontuotantotiloja. Maidontuotantotilojen tarkastukset kuuluvat ostopalvelusopimukseen, joka on voimassa Siilinjärven ympäristöpalveluiden kanssa. Valvontasuunnitelmassa oli Kuopion alueelle suunniteltu tehtävän 55 tarkastusta, toteuma oli 23 tarkastusta.

Vuonna 2018 Kuopiossa oli 847 elintarvikehuoneistoa (pl. alkutuotannon kohteet) (taulukko 1). Vuodelle 2018 Kuopion ympäristöterveydenhuollon ei ollut tarvetta laatia erillistä resurssit huomioivaa ”priorisoitujen tarkastusten suunnitelmaa”. Suunnitelma laadittiin Eviran tarkastustiheysohjeen mukaisesti.

Valvontatarpeen mukaisten tarkastusten toteuma vuonna 2018 oli 94 %, mikä on hyvällä tasolla. Tehdyistä suunnitelmallisista tarkastuksista noin 6 % oli uusintatarkastuksia annettujen toimenpidekehotusten noudattamisen valvomiseksi. Elintarvikevalvontaan suunniteltu henkilöstöresurssi oli 6 htv (suunnitelmalliseen valvontaan 1,6 htv). Priorisointiin oli tarvetta pääasiallisesti niiden laitostarkastusten osalta, joita oli suunniteltu tehtävän useita samaan valvontakohteeseen.

Taulukko 1. Elintarvikehuoneistojen tarkastusten toteumaseuranta.

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Elintarvikehuoneistot, kpl	826	887	824	846	842	867	847
Valvontatarve (suunniteltu tarkastusten määrä, kpl)	1116	1100	1277	1252	1183	483 (+ tarv. uusint. arv. 72 tark)	530 (+ tarv. uusint. arv. 80 tark)
Priorisoitujen tarkastusten suunniteltu määrä, kpl	493	607	743	706	724	ei erillistä priorisointia	ei erillistä priorisointia
Tehdyt suunnitelman mukaiset tarkastukset, kpl (ml. seurantatark.)	409	594	710	605	649	465 (uusint. 34 tark)	498 (uusint. 32 tark)
Tehdyt suunnitelman ulkopuoliset tarkastukset, kpl	23	20	15	22	22	22	40
Toteuma valvontatarpeeseen nähden	37 %	54 %	56 %	48 %	55 %	96 %	94%
Toteuma suunniteltuihin tarkastuksiin nähden	83 %	97 %	98 %	86 %	90%	96 %	94%

Suunnitelman ulkopuoliset tarkastukset ja epidemiatyöryhmän toiminta
 Valvontasuunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia tehtiin asiakas-valitusten, ruokamyrkytys epäilyselvitysten, projektien tai Eviran valvontapyyntöjen pe-

21.02.2019

rusteella. Näiden johdosta tehtiin 35 valvontasuunnitelman ulkopuolista, toimijalle maksutonta tarkastusta. Myös uusien laitosten sekä laitosten uusien toimintojen hyväksymiset vaativat suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia, 2018 näitä tehtiin 5 kpl. Ruokamyrkytyspäilyihin ja asiakasvalituksiin liittyvät selvitykset pystyttiin hoitamaan käytettävissä olleilla resursseilla.

Ruoka- tai vesivälitteisiä epäilyilmoituksia tuli ympäristöterveydenhuoltoon vuonna 2018 yhteensä 78 kpl sähköisen E-lomakkeen kautta. Heinäkuussa tehtiin RYMY-ilmoitus Hääjuhla-2018 epidemiatapauksesta, jossa 90 hengen hääjuhla-seurueesta sairastui n. 40% *Clostridium perfringensin* aiheuttamaan ruokamyrkytykseen. Tapauksen selvittäminen vaati resursseja, mm. tarkastusten, näytteenoton ja kyselylomakkeen valmistelun sekä tulosten analysoinnin vuoksi. Toinen RYMY-ilmoitus tehtiin lokakuussa, opiskelijaseurueen sairastuttua yhteisen ravintolaruokailun jälkeen (n. 6 sairastunutta). Tämä tapaus jäi epäselväksi potilasnäytetulosten puuttumisesta ja epidemiaselvitykseen laaditun kyselylomakkeen alhaisesta vastausprosentista johtuen.

Epidemiatyöryhmä kokoontui vuoden 2018 aikana 3 kertaa ja lisäksi 3 kertaa pidettiin yhteisiä Virve-harjoituksia. Epidemiatyöryhmän palaverissa seurattiin ruokamyrkytysilmoituksia ja yleistä epidemiatilannetta sekä käytiin läpi selvitettävänä olleita elintarvikevälitteisiä epidemioita, seurannan huomioita hyödynnettiin elintarvikevalvonnan kartoitusprojektien suunnittelussa. Epidemiatyöryhmän palaverissa käsiteltiin myös maakuntauudistusta ja muita ajankohtaisia aiheita.

Näytteenottojen toteuma

Valvontasuunnitelma sisälsi suunnitelman viranomaisnäytteenotosta omavalvonnan valvomiseksi. Lisäksi viranomaisnäytteenottoa sisältyi suunniteltuihin projekteihin ja Eviran koordinoimana vierasaine- ja torjunta-ainevalvontaan liittyen. Suunniteltujen projektien ja Eviran vierasaine- ja torjunta-ainejäämälaboration näytteidenotto toteutettiin täysimääräisesti. Omavalvonnan valvomiseksi oli suunniteltu otettavan kuudesta hyväksytystä elintarvikehuoneistosta elintarvike- tai pintapuhtausnäytteitä. Näytteiden määräksi oli suunniteltu 59 näytettä, toteuma oli 50 näytettä (85 %). Omavalvonnan näytteiden toteuma oli merkittävästi parempi kuin edellisinä vuosina, tämä johtui päätöksestä ulkoistaa viranomaisnäytteenotto laboratorion hoitettavaksi. Elintarviketarkastaja teki alkuvuodesta 2018 viranomaisnäytteenoton auditoinnin Savo-Karjalan Ympäristötutkimukselle, ja laboratorion kanssa tehtiin sopimus näytteenoton toteuttamisesta. Suunnitelman täysimääräiseen toteutumiseen ei päästy, koska näytteenotto kohdentui vuoden jälkipuoliskolle, ja näytemäärät yhtä toimijaa kohtaan olisivat muodostuneet huomattaviksi. Suunnitelman ulkopuolinen näytteenotto liittyi ruokamyrkytyspäily- tai asiakasvalitus selvityksiin.

Projektisuunnitelman toteuma

Projektisuunnitelmaan sisältyivät vuonna 2018 Eviran koordinoimina pakattujen lehtivihannesten patogeeneihin sekä nimisuojujattuihin elintarvikkeisiin liittyvät projektit. Nimisuojujaprojekti toteutettiin projektitarkastuksina, joita tehtiin suunnitelman mukaisesti 20 kappaletta. Kahdelle kohteelle annettiin kehoitus korjata nimisuojujatuotteisiin liittyviä puutteita ja näihin tehtiin myös uusintatarkastukset. Patogeenit pakatuissa lehtivihanneksissa –projekti toteutettiin näytteenottona myyntipaikoista. Näytteitä otettiin 15 kappaletta, näistä laadultaan välttäviä oli 2 kpl.

Ympäristöterveydenhuollon omana projektina toteutettiin sushiprojekti, jossa selvitettiin sushiruokaravintoloissa tarjottavan ruuan hygieenistä ja aistinva-

raista laatua. Projekti toteutettiin projektitarkastuksina, joihin sisältyi projektia varten laaditun kyselylomakkeen täyttäminen sekä näytteenottoa. Tarkastuksia tehtiin seitsemään ravintolaan ja näytteitä otettiin 34 kpl. Kolme sushinäytettä oli laadultaan välttäviä.

Vuodelle 2018 suunniteltu uppopaistorasvojen laatua leipomoissa ja tarjoilu-paikoissa kartoittava projekti siirtyi akryyliamidiohjeistuksen viivästymisestä sekä resurssipulasta johtuen vuodelle 2019. Eviran ohjeistus akryyliamidin valvonnasta valmistui vasta marraskuussa 2018. Resurssit kohdennettiin mm. runsaslukuisten epidemiaepäilyilmoitusten käsittelyyn ja selvittämiseen sekä projektisuunnitelman ulkopuolisena projektina toteutettuun Tullin koordinoimaan OPSON operaatioon. OPSONin tavoitteena on estää väärennetyjen tai huonolaatuisten elintarvikkeiden pääsy kuluttajamarkkinoille. Kuopiossa näytteenotto kohdentui mausteisiin ja pähkinätuotteisiin, näytteitä otettiin 3 kappaletta. Tulli ei ole vielä raportoinut projektin tuloksia.

Elintarvikevalvonnan vaikuttavuus

Oiva-tarkastusten myötä valvonnan tehokkuus ja vaikuttavuus on lisääntynyt. Oivallisten ja hyvien arvosanojen yhteismäärä pysyi edellisvuosien tasolla (94%) (taulukko 2). Toimijat ovat ottaneet suhteellisen hyvin vastuuta omasta toiminnastaan ja toimintaansa liittyvien riskien hallinnasta. Toimijoille annettiin tarvittaessa toimenpidekehotuksia, joiden toteutumista seurattiin maksullisilla uusintatarkastuksilla. Hallintopakkomennettelyjä ei vuoden 2018 aikana ollut tarpeen käyttää, toimijat korjasivat puutteet ja epäkohdat annetuissa määräaajoissa.

Taulukko 2.

Vuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Oiva-tarkastusten määrä, kpl	319	533	526	631	497	488
Oivallinen %	42 %	43 %	49,5 %	63 %	58 %	60 %
Hyvä %	47 %	45 %	42 %	32 %	35 %	34 %
Korjattavaa %	11 %	12 %	8 %	4,7 %	7 %	6 %
Huono %	0 %	0 %	0,5 %	0,3 %	0 %	0 %

Vaikuttavuutta pyrittiin lisäämään kattavan tiedotustoiminnan avulla. Elintarvikevalvonnassa jatkettiin hyväksi havaittua tapaa tiedottaa toimijoita ajankohtaisista asioista ja teemoista erillisillä tiedotuskirjeillä. Tiedotteista on saatu positiivista palautetta toimijoilta. Tiedotekirjeet laadittiin erikseen myymälöille, tarjoilupaikoille ja elintarvikkeiden valmistajille. Tiedotekirjeitä laadittiin 2 kertaa vuoden aikana. Tiedotteiden lisäksi toimijoille kerrottiin ajankohtaisista asioista tarkastuksilla, sähköpostitse ja puhelinneuvonnalla. Puhelin- ja sähköpostineuvontaan kuluu merkittävä osa tarkastajien työajasta.

Elintarvikevalvonnan tulot

Elintarvikevalvonnasta kertyi vuonna 2018 valvontatuloja yhteensä n. 75670 €, mikä oli hieman enemmän kuin edellisenä vuotena. Suunnitelmallisten tarkastusten osalta maksuja kertyi 65190 €, elintarvikehuoneistoilmoitusten ja päätösten käsittelymaksuja kertyi 10075 €.

Elintarvikevalvontasuunnitelman painopistealueiden toteutuminen

1. *KUTI –tietojen hyödyntäminen valvonnan ohjauksessa ja toteuttamisessa.*

21.02.2019

Kuti-tietoja on tarkasteltu sekä valvontaohjelmasta (TerveKuu) että valtakunnallisesta Eviran Kiikari-järjestelmästä. Tietoja on hyödynnetty valvontakohderekisterin ajantasaistamisessa ja virheiden korjaamisessa. Oiva-kohteiden osalta Kuti-tietoja on hyödynnetty tarkastettavia Oiva-rivejä suunniteltaessa siltä osin, miten kuntajärjestelmä on antanut tietoa tarkastustarpeesta. TerveKuusta tieto on ollut hankalasti hyödynnettävissä, mutta asiaan pitäisi tulla korjaus uuden Vati-järjestelmän myötä.

2. VATTI-hanke

Vati-hanke ja uuden valtakunnallisen valvontaohjelman käyttöönotto on ollut ajankohtainen koko vuoden. Suurimman resurssin hanke vei loppuvuodesta, kun uutta järjestelmää koekäytettiin ja iso osa henkilöstöstä osallistui Eviran järjestämiin Vati-koulutuksiin. Järjestelmä tulee käyttöön alkuvuodesta 2019. Kuntajärjestelmä Tervekuu lopetti valvontatietojen keräämisen vuodenvaihteeseen. Tervekuun tietojen korjaaminen ja ajantasaistaminen elintarvikekohteiden osalta vei resurssia loppuvuodesta 2018, tällä työllä pyrittiin helpottamaan uuden järjestelmän käyttöönottoa.

3. Elintarvikevalvonnan yhdenmukaisuuden ja riskiperusteisuuden varmistaminen sekä valvonnan kohde- ja vaativuuskattavuuden varmistaminen

Elintarvikevalvonnan tarkastajat ovat osallistuneet kattavasti Eviran tarjomiin koulutuksiin ja Pikantti viranomaisestrategiaa on seurattu mm. tiimipalaverissa. Eviran päivitettyt ohjeet on otettu käyttöön ajantasaisesti, soveltamisohjeita on käyty kattavasti läpi tiimipalaverissa ja etsitty yhteisiä linjoja tulkinnoille. Elintarvikevalvonnan yhdenmukaistamista kehitettiin säännöllisten tiimipalaverien lisäksi sisäisillä auditoinneilla (ns. pariauditoinnit), joita toteutettiin 5 kpl. Auditoinneissa esille tulleet hyviä käytäntöjä, toimintamettelyjen eroavaisuuksia ja kehittämistarpeita käytiin läpi elintarvikevalvontatiimin palaverissa. Kohdekohtaista valvontatarpeen arviointia on käyty läpi tiimipalaverissa, tällä on pyritty varmistamaan toimijoiden tasapuolinen kohtelu valvonnassa.

Vuoden 2017 alussa käyttöön otettu Eviran tarkastustiheysohje ja sen pohjalta laaditut tarkastussuunnitelmat on todettu käytössä hyviksi. Valvontatarve ja käytössä olevat resurssit kohtaavat, ja valvonta saadaan kohdennettua tehokkaasti. Työnsuunnittelu on helpottunut riskiperusteisuuden vähennettyä laskennallisia tarkastusmääriä.

Elintarvikevalvonnan yhdenmukaisuutta on edistetty myös valtakunnallisesti Eviran ohjauskäynnillä marraskuussa 2018. Kaksi Eviran elintarvikehygienijaoston ylitarkastajaa osallistui paikallisten valvojien kanssa leipomotarkastukselle. Tarkastuksen jälkeen pidettiin yhteinen keskustelu- ja palautetilaisuus koko elintarvikevalvontatiimin sekä Eviran tarkastajien kesken. Palautetta annettiin molemmin puolin, myös elintarvikevalvonnan terveiset ja huomiot luvattiin viedä keskusvirastolle. Elintarvikevalvonta sai positiivista palautetta toimintatavoistaan.

4. Alkutuotannon elintarvikevalvonnan käynnistäminen

Alkutuotannon tietoja kerättiin ja päivitettiin vuoden 2018 aikana, tähän oli käytössä myös kausityöntekijä. Tarkastuksia oli suunniteltu 10 kappaletta, näistä toteutui kolme. Tarkastukset kohdentuivat sellaisenaan syötäviin kasviksiin ja marjoihin.

5. Elintarvikepetokset, petosten valvonnan ja torjunnan valmiuden kehittäminen

21.02.2019

Elintarvikevalvonnan tarkastajat osallistuivat Eviran järjestämiin aihepiiriä käsitteleviin koulutuksiin. Elintarvikevalvonta oli myös mukana Tullin järjestämässä Operaatio OPSONissa, joka pyrki estämään väärennetyjen ja huonolaatuisten elintarvikkeiden pääsyä kuluttajamarkkinoille. Elintarvikevalvonta osallistui tiedonantajana myös viranomaisyhteistyönä tehtyyn ravintoloiden tehovalvontaiskuun, joka liittyi valtakunnalliseen pimeän ulkomaisen työvoiman ja veronumerovalvonnan teemaan.

6. Luonnonmukainen tuotanto ja Luomu-tuotteiden jäljitys luomuketjussa: jäljittäminen rutiiniksi

Oiva-tarkastuksilla on katsottu tehostetusti riviä 12.5, johon sisältyy Luomu-tuotteiden käyttö ja markkinointi valvontakohteissa. Jäljitettävyyttä tarkastettaessa on perehdytty myös kohteissa käytössä oleviin Luomu-tuotteisiin ja näiden jäljitettävyystietojen oikeellisuuteen. Paikallisten valmistajien Luomuketjun vaatimustenmukaisuutta on varmistettu tarkastusten yhteydessä.

7. Nimisuojan valvontahanke

Eviran koordinoima nimisuojuustuotteisiin kohdentunut valvontahanke toteutettiin suunnitellusti. Tarkastuksia tehtiin 20 kappaletta, joista kahdella annettiin kehoituksia puutteiden korjaamiseksi sekä tehtiin uusintatarkastukset korjaustoimenpiteiden varmistamiseksi. Tarkastukset kohdentuivat sekä vähittäismyyntiin, tarjoiluun että valmistajiin. Valmistuspaikoissa tarkastettiin kalakukon ja karjalanpiirakan raaka-aineiden ja valmistusmenetelmien oikeellisuutta. Vähittäismyynnissä tarkastettiin myös fetajuuston, parmesanjuuston ja parmanpinkun nimisuojuusmerkintöjä. Vähittäismyymälöissä tarkastettiin myös irtomyynnissä olevien karjalanpiirakoiden ja kalakukkojen nimisuojuusmukaisuutta. Tarjoilupaikoissa keskityttiin erityisesti nimisuojuuttuihin tuotteisiin ja niiden käyttöön raaka-aineena.

8. Valvontaverkostot

Eviran ohjaamat valvontaverkostot aloittivat toimintansa vuoden 2018 aikana. Elintarvikevalvonnan tarkastajat osallistuivat kaikkiin tarjolla olleisiin valvontaverkostoihin, joita ovat kontaktimateriaalien, ravintolisien sekä elintarvikeparanteiden valvontaverkostot. Valvontaverkostot kokoontuvat säännöllisesti Skype-yhteydellä sekä jakavat ajantasaista tietoa aihepiiristään sekä sähköpostilistoilla että Eviran Pikantti ekstranetin työtiloissa. Valvontaverkostoissa kertynyttä tietoa jaettiin muille mm. elintarvikevalvontatiimin palaverissa.

9. Sisämarkkinakauppa/matkustajaliikenne (viranomaisten yhteistyön kehittäminen eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonnassa) sekä vienti ja tuonti

Elintarvikevalvonta on seurannut Eviran ohjeistusta eläimistä saatavien elintarvikkeiden maahantuontiohjeistuksista ja soveltanut niitä tarpeen mukaan valvontatyössä. Vuonna 2018 esillä on ollut etenkin afrikkalaisen sikaruton leviämistilanne ja Eviran antamat ohjeistukset ja rajoitukset matkustajaliikenteen eläinperäisten elintarvikkeiden kuljettamiselle.

Elintarvikevalvonnassa on tehty vientisertifikaattipohjia toimijoiden erilaisia tarpeita varten. Toimijoita on pystytty palvelemaan nopeasti vientisertifikaattien myöntämisessä.

Maahantuontia on valvottu ensisaapumispaikoissa, joita Kuopiossa on 4 kappaletta. Ensisaapumistarkastukset toteutetaan Eviran vuosittaisen tarkastussuunnitelman mukaisesti, 2018 tehtiin yksi suunnitelmallinen tarkastus.

21.02.2019

Terveydensuojelun valvonta

Valtakunnallisessa terveydensuojelun valvontaohjelmassa on määritelty tarkastuskohteiden riskiluokat ja tarkastustiheydet. Vuosien 2015 - 2019 terveydensuojelun valvontasuunnitelmassa on otettu huomioon nämä valtakunnalliset ohjeet ja samalla määritelty pääsääntöisesti kunkin tarkastuskohteen tarkastustiheys riskinarvioinnin perusteella sekä tarkastusajankohta. Tarkastuskohteita on yhteensä 660 kpl. Tarkastustiheys voi vaihdella kerran vuodessa tehtävästä tarkastuksesta viiden vuoden välein tehtävään tarkastukseen.

Vuoden 2018 terveydensuojeluvalvonnassa suunniteltiin tarkastettavaksi 247 kohdetta ja määräksi 247 tarkastusta. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 190 kappaletta 190 tarkastuskohteeseen. Tarkastuskohteiden ja tarkastusten osalta suunnitelman toteutumisaste oli 77 %. Tarkastuksia kohdennettiin suunnitelman mukaisesti. Valvontaa tehtiin kattavasti, mutta samalla otettiin huomioon riskinarviointi esim. majoitustilojen ja muiden vähäriskisten valvontakohteiden tarkastuksissa toteuma oli alhaisempi kuin korkeampiriskissä kohteissa. Uusia valvontakohteita aloittaa toimintansa ja osa vanhoista valvontakohteista lopettaa toimintansa, jolloin tarkastuksia voi jäädä tekemättä myös näistä syistä.

Terveydensuojelun valvontaan suunniteltu henkilöstöresurssi oli 5 htv, ja suunnitelmalliseen valvontaan 1,5 htv. Valvontasuunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia, pääasiassa asuntojen terveydellisten olosuhteiden tarkastuksia tehtiin yhteensä 181 kappaletta, mikä muodostaa vajaat puolet kaikista tarkastuksista. Yhteensä tarkastuksia tehtiin 371. Ympäristöterveydenhuolto osallistui myös asiantuntijana koulujen ja päiväkotien kohdekohtaisten sisäilman tarkastustyöryhmien toimintaan. Ympäristöterveydenhuolto osallistui erityisesti alkuvuodesta maakuntauudistuksen valmisteluun mm. yksi henkilö teki kahden kuukauden ajan virkavapaalla selvitystä ympäristöterveydenhuollon järjestelyistä Pohjois-Savon maakunnassa. Yksi ympäristöterveystarkastaja suoritti loppuun rakennusterveysasiantuntija pätevyyteen vaadittavan koulutuksen. Nämä edelle mainitut asiat vaikuttivat myös valvontasuunnitelman toteutumisasteeseen.

Talous- ja uimaveden valvonnassa on noudatettu valtakunnallisia ohjeita ja tarkastukset ja näytteet on otettu suunnitelman mukaisesti ja raportoitu erikseen ohjeiden mukaisesti. Talous- ja uimavesinäytteitä otettiin yhteensä 650 kappaletta. Talousvesilaitosten tarkastusten yhteydessä on aina tarkistettu valvontatutkimusohjelmat ja varautumissuunnitelmat. Lisäksi ne on tarkistettu mahdollisten muiden muutosten yhteydessä. EU-uimarantojen uimavesiluokitus on tarkistettu vuosittain ja yleisölle tiedottaminen on toteutettu asetuksen vaatimusten mukaisesti.

Talousvesilaitosten osalta riskinarviointia ja valvontatutkimusohjelmien päivittämistä ovat haitanneet, ettei Valviralta ja STM:ltä ole saatu vastauksia tulointoihin muuttuneisiin talousvesiasetuksen säädöksiin.

Eriasteisia paikallisia kosteus- ja mikrobivaurioita havaittiin noin puolessa kouluista ja päiväkodeista. Vakavampia kosteus- ja mikrobivaurioita oli alle 20 %:ssa tarkastetuista kohteista. Muutamissa kohteissa havaittiin ilmavaihtoon liittyviä puutteita, lämpöolosuhdeongelmia sekä kalusteongelmia. Uusis-

21.02.2019

sa kohteissa oli esim. vaikeasti puhdistettavia rakenteita ja koulurakennuksen mitoitus (käyttäjämäärä) liittyviä epäkohtia. Epäkohtien ja puutteiden korjaamiseksi annettiin kehoituksia ja velvoitteita sekä pyydettiin kirjallisia selvityksiä tehdyistä toimenpiteistä ja/tai lisäselvityksistä. Toimenpiteiden toteuttamista valvottiin mm. jälkitarkastuksilla.

Terveysturvallisuuden valvontasuunnitelman toteuttamiseen voidaan arvioida olevan hyvät resurssit. Säännöllisen valvonnan ulkopuoliset tarkastukset, jälkivalvonta ja jälkivalvontatoimenpiteet, valitusten hoitaminen, neuvonta, tilastointi, raportointi, kohdetietojen tallentaminen tietojärjestelmään ja muut tehtävät vievät kuitenkin merkittävän osan resursseista. Terveysturvallisuuden valvontasuunnitelma toteutui kohtalaisesti.

Vuoden 2018 terveysturvallisuudenvalvonnasta saatiin valvontamaksuja ja näytteenottomaksua yhteensä n. 36 600 €. Saadut valvontatulot kirjautuvat ympäristöterveydenhuollon tuloiksi. Tuloilla katetaan ympäristöterveydenhuollon menoja.

Vuonna 2018 terveysturvallisuuden painopisteenä olivat:

1. *Talousturvallisuuden toimittavien laitosten valvontatutkimusohjelmien päivittäminen sekä valvonnan ja näytemäärien saattaminen asetuksen mukaiseksi*

Talousturvallisuuden toimittavien laitosten valvontatutkimusohjelmia on päivitetty ja tarkistettu valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten yhteydessä ja samalla tarkistettu, että näytemäärät ovat asetusten mukaisia.

2. *Valvontayksikön oman vesihuollon häiriötilanne suunnitelman laatiminen*

Ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelma talousveden laadun turvaamiseksi laadittiin. Suunnitelma on toimitettu Itä-Suomen aluehallintovirastolle.

3. *Talousveden laatuun vaikuttavien riskien arviointi ja hallinta yhdessä talousturvallisuuden toimittavan laitoksen kanssa*

Talousveden laatuun vaikuttavien riskien arviointi ja hallinta yhdessä talousturvallisuuden toimittavien laitosten kanssa on aloitettu ja työtä jatketaan edelleen. Vuoden 2018 aikana ei hyväksytty yhtään riskinarviointia. Talousturvallisuuden toimittavien laitosten tarkastajat ovat osallistuneet talousvesikoulutukseen. Koulutukset jatkuvat alkuvuodesta 2019.

4. *Kauneushoitoloiden ja muun ihon käsittelyn ihoa läpäisevien toimintojen valvonta.*

Kauneushoitoloiden tarkastuksia oli suunniteltu vuodelle 2018 yhteensä 33 tarkastusta. Tarkastuksia tehtiin 32. Tatuointeja ja lävistyksiä tekeviin huoneistoihin suunniteltiin tehtäväksi 4 tarkastusta. Tarkastuksia tehtiin 5 kpl.

5. *Sisäilmaselvityksissä ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntäminen ja koulujen yhteistarkastukset eri tahojen kanssa.*

Sisäilmaongelmallisissa kohteissa ja joissakin peruskorjauskohteissa on edellytetty kiinteistön omistajilta ulkopuolisen sisäilma-asiantuntijan lausuntoja. Valvontasuunnitelman mukaiset koulujen tarkastukset on tehty yhteistarkastuksina eri tahojen kanssa. Ympäristöterveydenhuolto on osallistunut Oppi-

21.02.2019

laitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastusten ja tarkastuslomakkeen kehittämiseen.

6. Terveystensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa. Ympäristöterveydenhuolto on antanut muille viranomaisille lausuntoja mm. ympäristölupahakemuksista, vesihuoltolaitosten toiminta-alueista, lainsäädäntömuutoksista.

Kuopion kaupungin rakennusvalvonnassa toimii tekninen tarkastustyöryhmä, jossa yhtenä jäsenenä on ympäristöterveydenhuollon edustaja. Työryhmä koostuu kerran viikossa. Työryhmässä käsitellään rakennuslupahakemuksia ja käsittelyn yhteydessä kirjataan ympäristöterveydenhuollon kommentit. Kommenteissa otetaan kantaa erityisesti terveyshaittojen ennalta ehkäisyyn. Tarvittaessa tilojen käyttötarkoituksen muuttuessa on edellytetty mm. tilojen terveydellisten olosuhteiden selvittämistä asiantuntijalla ennen lupahakemuksen hyväksymistä. Ympäristöterveydenhuollolla on pääsy rakennusvalvonnan käytössä olevaan lupapisteen sähköiseen järjestelmään, jossa käsitellään kaikki sähköisesti haetut rakennusluvut. Ympäristöterveydenhuollolla on mahdollisuus ja oikeus kirjata lausunnot ja kommentit suoraan lupapisteen järjestelmään.

Ympäristöterveydenhuolto on ollut mukana Kuopion END-meluselvityksen ja Kuopion ja Siilinjärven liikennemeluselvityksen ohjausryhmässä sekä meluntorjunnan toimintasuunnitelman hanketyöryhmässä. Selvitykset on tehty vuosina 2016 – 2017 ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma vuosina 2017 – 2018.

Ympäristöterveydenhuolto on mukana ja rahoittamassa THL:n Puulämmitys kansanterveydelle kestäväksi tiiviisti rakennetuilla pientaloalueilla (PUUTE-2) hankkeessa.

Kuopiossa on sovittu tehtäväksi katupölytutkimus vuosina 2018 – 2019. Ympäristöterveydenhuolto on mukana tutkimushankkeessa.

Kuopion Neulalahden ja Savilahden sedimentit –riskinarvioinnin ohjausryhmässä mukana myös ympäristöterveydenhuollon edustaja.

Ympäristöterveydenhuolto on mukana aktiivisesti Kuopion kaupungin sisäilmaryhmässä sekä kohdekohtaisissa sisäilmaryhmissä.

Hyvinvointiryhmässä ympäristöterveydenhuollosta on edustaja, joka edustaa koko kaupunkiympäristön palvelualueelta. Hyvinvointiryhmässä käsitellään laajasti hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä asioita ja pääpaino on ennalta ehkäisevässä toiminnassa ja korjaavissa toimenpiteissä. Hyvinvointiryhmä toimii samalla WHO:n Healthy Cities -verkostossa toisena kaupunkina Suomessa.

Vuoden 2018 aikana ei järjestetty valtakunnallisia valvontaprojekteja eikä omia erillisiä valvontaprojekteja terveydensuojelun valvonnassa.

Tupakkalain valvonta

Tupakan myyntipaikkoja oli yhteensä vuoden 2018 alussa 162 kpl. Valvontasuunnitelmassa suunniteltiin tarkastusten määräksi 73. Suunniteltuja tarkastuksia tehtiin 71 kpl ja suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia tehtiin 4 kpl.

21.02.2019

Suunnitelman toteutumisasaste oli 97 %. Lisäksi tarkastettiin uudet tupakan vähittäismyyntipaikat ja toimipaikat, joissa tapahtui toiminnan harjoittajan vaihtumisia. Tupakkalain valvontaan suunniteltu henkilöstöresurssi oli 0,5 htv, suunnitelmalliseen valvontaan 0,3 htv. Tarkastuksilla todettiin epäkohtia ja puutteita tupakan myynnissä, erityisesti tupakan omavalvonnan toimeenpanossa ja henkilökunnan perehdytyksessä. Epäkohtien ja puutteiden korjaamiseksi on annettu kehoituksia ja velvoitteita sekä pyydetty kirjallisia selvityksiä tehdyistä toimenpiteistä.

Tupakan vähittäismyyntilupahakemuksia toimitettiin kaikkiaan 23 kappaletta, joista on tehty päätökset. Tupakan myynnin tarkastusten yhteydessä on samalla tarkastettu myös nikotiinivalmisteiden myyntiä, mikäli sitä harjoitettiin valvontakohteessa.

Koulujen ja oppilaitosten terveydensuojelun valvontatarkastusten yhteydessä kiinnitettiin huomiota myös tupakkalain valvontaan. Vuonna 2010 syksyllä voimaan tullut tupakkalain muutos on tiukentanut oppilaitosten alueella tapahtuvaa tupakointia. Koulutarkastuksilla ja erillisillä tupakkalain valvontatarkastuksilla on selvitetty ja ohjeistettu lain muutoksen vaatimuksia. Myös päiväkoteihin terveydensuojelulain mukaan tehdyissä tarkastuksissa selvitettiin mahdollista tupakointia. Koulu- ja päiväkotitarkastusten yhteydessä tehtiin yhteensä 43 tupakkalain valvontatarkastusta. Tupakointikieltojen valvonta on tapahtunut pääasiassa muun valvonnan yhteydessä ja siihen on tarkastuskohhteessa käytetty vähän aikaa.

Ravitsemisliikkeiden, joissa on tupakoinnin täyskielto sekä rakennusten, kulkuneuvojen ja muiden vastaavien paikkojen sisätiloissa, jotka ovat yleisön käytettävissä ei vuonna 2018 tehty varsinaisia tupakkavalvonnan tarkastuksia. Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla näissä kohteissa ei todettu ongelmia tupakoinnin suhteen.

Asuntoyhteisöt hakivat tupakointikieltoja huoneistoparvekkeille ja –pihoille 12 asuinkiinteistöön. Tupakointikieltopäätöksiä tehtiin vuonna 2018 neljä kappaletta. Tupakointikieltihakemusten käsittely työllistää melko paljon ja vie resursseja valvonnalta.

Tupakan vähittäismyyntin valvontaa on suorittanut yksi tarkastaja, jonka työtehtäviin kuuluu myös terveydensuojelulain valvontaa. Hänen tupakkavalvontaan varatusta työajasta suurin osa menee lupahakemusten ja tupakointikieltojen käsittelyyn ja suunniteltuihin valvontatehtäviin jää selvästi vähemmän aikaa. Tupakan myyntipaikkojen tarkastuksia on pystytty tekemään suunnitelman mukaisesti, kun käytettävissä on ollut kesätyöntekijä. Ilman kesätyöntekijää tupakan myyntipaikkojen valvonta ei onnistu valtakunnallisten valvontaohjelman ja valvontasuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2018 tupakkalain valvonnasta saatiin valvontamaksuja ja tupakan myyntilupapäätösmaksuja yhteensä n. 128 100 €. Saadut tulot kirjautuvat ympäristöterveydenhuollon tuloiksi. Tuloilla katetaan ympäristöterveydenhuollon menoja.

Vuoden 2018 tupakkalain valvonnan painopistealueena olivat ravintoloiden tupakointitilat ja myynnin osalta erikoisliikkeet ja vähittäismyyntipakkaukset. Ravintoloiden tupakointiloja 8 kpl ei ehditty tarkastaa vuoden 2018 aikana. Muutama näistä on lopettanut toimintansa. Tupakan myynnin erikoisliikkeessä tehtiin tarkastus.

21.02.2019

Vähittäismyyntipakkauksia tarkastettiin pistokoeluonteisesti myyntipaikkojen tarkastusten yhteydessä.

Vuoden 2018 aikana ei järjestetty valtakunnallisia valvontaprojekteja eikä omia erillisiä valvontaprojekteja tupakkalain valvonnassa.

Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkäripalvelut

Kuopion kaupunki ostaa eläinlääkintähuollon palvelut Siilinjärven ja Tervon kunnalta sekä pieneläinpäivystyksen yksityiseltä toiminnanharjoittajalta. Eläinlääkäripalveluiden laatu ja määrä olivat kysyntään nähden riittävät. Myös terveydenhuoltopalveluita ja ei-kiireellisiä, perustason pieneläinpalveluita on voitu tarjota kysyntää vastaavasti. Alueella on myös yksityisiä eläinlääkäripalveluita, erityisesti terveydenhuollossa ja pieneläinpalveluissa. Yksityiset palvelut vähentävät kunnaneläinlääkäreiden työmäärää niillä alueilla, joissa on tarjolla sekä yksityinen että kunnallinen palvelu. Kunnaneläinlääkäreiden työmäärä vaihtelee jonkin verran eri toimipisteiden kesken. Töitä on vuonna 2018 pyritty tasaamaan myös toimipisteiden välillä. Suurelänkäyntien määrä on pienentynyt vuosittain. Vastaavasti pienelänkäyntien määrä on kasvanut. Tilakoot ovat kuitenkin kasvaneet ja yhdellä tiläkäynnillä hoidetaan yleensä useampaa eläintä kerralla. Kesällä 2016 tehdyn seurannan mukaan (70 kpl käyntejä) yhdellä suurelänkäynnillä hoidettiin keskimäärin 7,4 potilasta.

Vuoden 2018 aikana saatiin Kaavilta, Tuusniemeltä ja Kuopiolta päätökset Koillis-Savon eläinlääkäreiden yhteisvastaanoton perustamisesta. Ensimmäiset potilaat uudella vastaanotolla otettiin vastaan joulukuussa 2018 ja virallisesti vastaanotto aloittaa toimintansa tammikuussa 2019. Ratkaisu edistää eläinlääkäreiden välistä työnjakoa Koillis-Savon alueella.

Koillis-Savon uuden vastaanoton myötä alueella on 4 yhteisvastaanottoa (Siilinjärvi, Nilsia, Kaavi ja Lapinlahti) sekä Vehmersalmen vastaanotto ja Hamulan toimipiste, jotka ovat avoinna arkisin mahdollisia loma ym. ajankohtia lukuun ottamatta. Rautavaaran, Juankosken ja Tuusniemen sivuvastaanotot ovat avoinna noin kerran viikossa ajanvaraustilanteen mukaan.

Toimipiste verkoston laajemmalle arvioinnille ei toistaiseksi ole ollut tarvetta, mutta mikäli eteen tulisi esim. yksittäisen vastaanoton lakkauttaminen, niin käytettävissä on vastaanottokohtaiset käyntimäärät usean vuoden ajalta. Yhteisvastaanottojen myötä sivutoimipisteiden eläinlääkäritarvetta muokataan käyntimäärien ja kyseisen kunnan tarpeiden mukaan.

Suurelänpäivystyksessä on yksi päivystysalue ja kaksi päivystyspiiriä, jolloin alueella päivystää kaksi eläinlääkärinä yhtä aikaa. Lisäksi Karttulan alueella Tervo hoitaa suurelän eläinlääkintähuollon ja suurelänpäivystyksen. Pienelänpäivystys on eriytetty koko yhteistoiminta-alueella. Pienelänpäivystyksen järjestää Kuopion kaupunki, joka ostaa sen yksityiseltä toimijalta.

Kaikki kunnan palveluksessa olevat vakituiset kunnaneläinlääkärit täyttävät eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 16.2 §:n ja -asetuksen asetuksen (VnA 1031/2009) 2 §:n mukaiset vaatimukset. Kunnaneläinlääkäriin sijaisena voi toimia myös eläinlääkäriin praktiikkaoikeudet omaava eläinlääketieteen kan-

didaatti. Eläinlääkintähuollon henkilöstölle laadittiin koulutussuunnitelma vuodelle 2018 ja kukin henkilö osallistui keskimäärin 5,8 koulutuspäivään vuoden aikana.

Taulukko 3. Eläinlääkärikäyntien määrät

Eläinlääkärikäynnit 2016					Eläinlääkärikäynnit 2017					Eläinlääkärikäynnit 2018				
pieneläimet		suureläimet			pieneläimet		suureläimet			pieneläimet		suureläimet		
virka-aika	päivystys	virka-aika	terv.huolto	päivystys	virka-aika	päivystys	virka-aika	terv.huolto	päivystys	virka-aika	päivystys	virka-aika	terv.huolto	päivystys
1509	1632	2368	125	622	1987	1753	2801	186	779	2224	2469	2707	238	785

Eläinten hyvinvoinnin ja terveyden valvonta

Vuonna 2016 -2018 tehdyt eläinsuojelu- ja eläintautilainsäädännön mukaisen tarkastusten määrät näkyvät alla olevassa taulukossa. Kaikki epäilyyn perustuvat eläinsuojelukäynnit tehtiin tapauksen kiireellisyydestä riippuen viimeistään noin kuukauden kuluessa epäilyilmoituksen saapumisesta, kiireelliset tapaukset nopeammin pääsääntöisesti saman viikon aikana tai jopa samana päivänä.

Ns. määräaikaistarkastukset kohdentuvat eläinsuojelulain 24 § mukaisiin ilmoituksenvaraisiin seura- ja harraste-eläinten pitopaikkoihin (esim. kennelit, hevostallit, eläinmyymälät ja eläinkaupat). Näiden kohteiden tarkastukset pyritään tekemään 4-5 vuoden välein.

Lemmikkieläinten kohdalla epäily kohdistui useimmiten eläimen riittämättömään liikuntaan, eläimen häiritsevään käyttäytymiseen tai eläimen pitopaikan tai pidon puutteisiin. Tuotantoeläinten eläinsuojeluepäilyissä syynä oli useimmiten pitopaikan ahtaus ja eläinten likaisuus. Tuotantoeläimiin kohdistuvien epäilyilmoitusten taustalla on usein maidon laadun heikkeneminen tai teuraseläinten huono kunto. Suurimmassa osassa tapauksista tilanne korjautui neuvonnalla tai määräyksellä ja lyhyellä määräajalla.

Vuoden aikana on kuitenkin ollut myös useampi haastava ja valvontaa työllistävä eläinsuojelutapaus joissa navetta on jouduttu kokonaan tyhjentämään tai villiintynyt kissapopulaatio hävittämään. Useammalle koiralle on jouduttu etsimään pysyvästi uusi sijoituspaikka. Pitkittyneitä ja hankalia tapauksia on hoidettu yhteistyössä Itä-Suomen aluehallintoviraston ja poliisin kanssa.

Alueella ei todettu helposti leviäviä tai vaarallisia eläintauteja. Eläintauteihin liittyvät valvontatehtävät olivat pääsääntöisesti vastustus- ja kartoitusohjelmiin liittyviä tehtäviä ja valvottaviin eläintauteihin (esim. salmonella, esikotelomätä, BKD, maedi-visna ja scrapie valvontaan) liittyviä tehtäviä. Tervon aluetta työllistäneeseen kalojen IHN-taudin purkaukseen irrotettiin valvontaeläinlääkäreiden työpanosta myös Siilinjärven alueelta.

Valvontaeläinlääkäriresurssit olivat valtion virkatehtäviin nähden riittävät, mutta ilman uutta 60 % valvontavirkkaa ei olisi selvitty. Valvontaa varten on 2,0 valvontaeläinlääkärin virkaa (1,0 ja 0,4 sekä 0,6 1.7.2018 alkaen). Vuonna 2018 valvontaeläinlääkäreiden viroissa on ollut henkilövajausta ja se on vienyt työaika kiireettömimmiltä työtehtäviltä. Kaikki kiireelliset eläinsuojelu ja

eläintautivalvontatehtävät on saatu hoidettua. Valtaosa eläinsuojelutarkastuksista tehdään työtuovallisuussyistä parityönä.

Valvontaeläinlääkäreitä on tällä hetkellä 3 kpl joten praktikoiden tekemä eläinsuojeluvalvonta on vähäistä ja painottuu kiireellisiin päivystystapauksiin. Koska alueella päivystää koko ajan kaksi praktikkoeläinlääkäri on omalle asiakkaalle tehtävät eläinsuojelutarkastukset pystytty minimoimaan. Kaikki henkilötietoja sisältävä eläinlääkintähuollon asiakirjat on tallennettu Siilinjärven kunnan sisäisiin verkkokansioihin, joihin on käyttöoikeudet vain eläinlääkintähuollon omalla henkilöstöllä.

Henkilövajauksen takia kaikkia vuodelle 2018 suunniteltuja maidontuotantotilojen hygieniatarkastuksia ei saatu tehtyä, (toteutuma 46 %). Toteumaprosentit on laskettu valvontasuunnitelmasta poiketen tarkastustiheydelle 0,2 kertaa vuodessa, sillä tämä tieto saatiin Evirasta vasta vuoden 2018 valvontasuunnitelman hyväksymisen jälkeen ja laskennassa on käytetty 21.8.2018 päivitettyjä maitotilojen määriä.

Taulukko 1: Eläinten hyvinvoinnin ja terveyden valvonnan käyntimäärät vuonna 2016 - 2018 Kuopiossa

2016			2017			2018		
Eläinsuojelukäynnit		Tautivalvonta	Eläinsuojelukäynnit		Tautivalvonta	Eläinsuojelukäynnit		Tautivalvonta
Epäilyyn perustuvat	Vuositarkastukset		Epäilyyn perustuvat	Vuositarkastukset		Epäilyyn perustuvat	Vuositarkastukset	
101	2	13	128	17	21	105	3	29

Vaikutusten arviointi -

Esitys

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman ja eläinlääkintähuollon suunnitelman toteutumisen arvioinnin vuodelta 2018 ja toimittaa sen Itä-Suomen aluehallintovirastolle VYHA-järjestelmän kautta.

Liitteet

- 1 7490/2014 Vuoden 2018 valvonnan toteutuminen VYHA

Valmistelija

Hannu Kirjavainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2272

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

